

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 27. november 2013

Rådsmøde (udenrigsanliggender - udvikling) den 12. december 2013

SAMLENOTAT

<u>1. Udviklingsdagsordenen post 2015</u>	<u>2</u>
<u>2. Politikssammenhæng for udvikling</u>	<u>6</u>
<u>3. Udmøntning af EU's udviklingspolitik</u>	<u>9</u>
<u>4. EU's politik for samtænkning (Comprehensive Approach)</u>	<u>11</u>
<u>5. De Store Søers område og Den Demokratiske Republik Congo</u>	<u>13</u>
<u>6. Burma/Myanmar</u>	<u>15</u>
<u>7. Støtte til demokratisk regeringsførelse</u>	<u>18</u>

1. Udviklingsdagsordenen post 2015

KOM (2013) 0531

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte status i det internationale arbejde med en ny global dagsorden for bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse for tiden efter 2015, der skal afløse FN's 2015-mål. Drøftelsen vil desuden også omfatte den finansiering som skal til for at løfte post-2015 dagsordenen med afsæt i Kommissionens meddelelse, KOM(2013) 531: "Perioden efter 2015: På vej mod en omfattende og integreret strategi for finansiering af fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling".

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2013) 531 af 16. juli 2013 fremsendt meddelelsen "Perioden efter 2015: På vej mod en omfattende og integreret strategi for finansiering af fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling" til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Meddelelsen supplerer Kommissionens meddelelse KOM (2013) 92 af 27. februar 2013: "Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig udvikling i verden" og de konklusioner om EU's foreløbige position til post-2015 dagsordenen, som blev vedtaget med afsæt i denne meddelelse i juni 2013. I disse rådskonklusioner definerede EU en fælles holdning vedrørende post-2015 dagsordenen med fokus på ét samlet forhandlingsspor, inklusiv og grøn økonomisk vækst, energi og vand, miljømæssig bæredygtighed, en rettighedsbaseret tilgang, seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder samt fred, sikkerhed og konfliktforebyggelse. Samtidig lagde man vægt på, at EU kunne bevare fleksibilitet i de kommende forhandlinger og ikke for tidligt lægger sig fast på en endelig position.

Den 25. september 2013 vedtog man i FN i forbindelse med en særlig event, at post-2015 processen skal samles i et spor frem mod vedtagelsen i september 2015 af de mål for fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling, som skal gælde for tiden efter 2015. I 2014 vil processen være forankret i den såkaldte åbne arbejdsgruppe om bæredygtighedsmål, som vil afgive rapport til FN's generalforsamling i september 2014. Danmark deler medlemskab af gruppen med Norge og Irland. Når gruppen har afleveret sin rapport til FN's generalforsamling i september 2014, vil de mellemstatslige forhandlinger kunne gå i gang, idet man sigter mod at kunne vedtage den nye globale ramme for bæredygtig udvikling i efteråret 2015.

Der er endnu ikke klarhed om, hvordan spørgsmålet om finansiering af post-2015 målene skal håndteres. Der er bl.a. nedsat en ekspertgruppe, der på mandat fra Rio+20 skal udarbejde et forslag til strategi for finansiering af bæredygtig udvikling, der også skal afgive rapport til FN's generalforsamling i september 2014. Dertil kommer det traditionelle FN-spor om udviklingsfinansiering, der startede med Monterrey konferencen i 2002 om "Financing for Development", samt i øvrigt arbejdet i relation til klimafinansiering og finansiering af biodiversitet.

3. Formål og indhold

Meddelelsen om en integreret strategi for finansiering af fattigdomsudryddelse og bæredygtig

udvikling sætter fokus på, hvordan rammen for perioden efter 2015 skal finansieres. Den beskriver, hvordan der kan udvikles en fælles EU-strategi for finansieringsspørgsmål i internationale drøftelser - hvordan en global strategi kan struktureres, hvilke ressourcer, der er tilgængelige og vil kunne mobiliseres, hvilke processer, som kan føre hertil, og hvilke principper, der skal lede arbejdet. Den peger på, at EU på nuværende tidspunkt bør forblive åben over for dialog med partnere og indeholder således ikke nye foranstaltninger eller forpligtelser for EU. Meddelelsen omhandler finansiering for udvikling, men den foreslåede strategi angives at kunne betragtes som almengyldig. Det centrale princip gælder for alle lande, finansieringskilderne er de samme for alle politiske mål og skal anvendes på den måde, der giver de bedste resultater. Meddelelsen peger bl.a. på, at der bør udarbejdes en solid base for al finansiering til udviklingslandene, så alle aktører kan måles på de samme parametre og på, at OECD's Komité for Udviklingsbistands (DAC) arbejde for en reform af officiel udviklingsbistand er et vigtigt bidrag. Det skal dog bemærkes, at der ikke i OECD's Komité for Udviklingsbistand (DAC) er truffet nogen beslutning om at modernisere bistandsbegrebet, og at området ikke som sådan er genstand for EU-koordination.

Meddelelsen foreslår således hovedsagelig nogle hovedprincipper for EU's tilgang, som kan være rettesnor i finansieringsdrøftelserne. Disse omfatter fokus på, at:

- Finansiering bør ses i en politisk kontekst. God politik udgør kernen i gennemførelsen.
- Alle ressourcer, som er til rådighed, bør betragtes samlet, eftersom de er del af den samme helhed.
- En global finansieringsstrategi bør først og fremmest overlade ressourceprioriteringen til landene selv. Alle lande bør forpligte sig til at gøre bedst mulig brug af de tilgængelige ressourcer for at nå de aftalte politiske mål.
- Midlerne til at nå de nye mål på nationalt niveau bør fungere som en samlet pakke af forbundne finansieringskilder og instrumenter, der gør det muligt at nå forskellige politiske mål for de samme penge.
- Ekstern offentlig finansiering bør udlignes til fordel for de lande, der trænger mest, mens vækstøkonomier og lande, der hører til blandt de rigeste mellemindkomstlande, bør yde deres rimelige bidrag til dette formål.
- Al finansiering bør overvåges på harmoniseret vis for at skabe gennemsigtighed og gensidig ansvarlighed på både nationalt og globalt plan.

Ministrene ventes på Rådsmødet at drøfte udviklingen i arbejdet med post-2015 dagsordenen, herunder i den åbne FN-arbejdsgruppe om bæredygtighedsmål og ekspertgruppen, der arbejder for en strategi for bæredygtig udvikling og drøfte den fremadrettede proces vedrørende finansiering af gennemførelsen af de mål, som skal vedtages i 2015. Ministrene forventes at endossere en overordnet EU-linje til spørgsmålet om udviklingsfinansiering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har været sendt i ekstern høring, hvor der er modtaget følgende høringsvar fra CONCORD Danmark:

”Som verdens største donor af udviklingsbistand, den største handelspartner for verdens fattigste nationer og hjemstavn for mange af de vigtigste multinationale selskaber, der opererer i udviklingslandene, vil EU-landenes stemme og handlinger have helt afgørende betydning i det kommende års internationale diskussioner om Financing for Development. EU-landenes fælles drøftelser blev allerede skudt i gang i juni 2013, da EU-kommissionen udsendte meddelelsen ”Post 2015: På vej mod en omfattende og integreret strategi for finansiering af fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling” (KOM (2013) 531 final)”, som fastslår, at man på nuværende tidspunkt vil ”forblive åben over for dialog med partnere, og meddelelsen indeholder derfor ikke nye foranstaltninger eller forpligtelser for EU.” (s 2). Uagtet den foreslåede linje, der ikke lægger op til nye forpligtelser, vil EU’s troværdighed og indflydelse i de nævnte internationale processer afgøres af, hvad man konkret bringer med til forhandlingsbordet. Det gælder ikke mindst, hvad EU-landene er villige til at levere af politiske tiltag på hjemlige områder, som har betydning for de globale rammevilkår for at finansiere udryddelse af fattigdom og bæredygtig omstilling.

I den forbindelse er det positivt, at EU-meddelelsen lægger op til, at verdenssamfundet fremadrettet skal have en drøftelse af, hvordan private og offentlige investeringer kan bidrage til global fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling i alle begrebets tre dimensioner. I den nuværende situation vanskeliggør fraværet af internationalt vedtagne kriterier på området, at nationale regeringer og den private sektor kan holdes ansvarlig for, om de investeringer de foretager, faktisk bidrager til disse målsætninger eller ej. Når det er sagt, er det samtidig en fundamental betingelse for denne diskussion, at EU-meddelelsen ikke anvendes til at legitimere en tilbagetrækning eller udvanding af EU-landenes bistands- og klimafinansieringsløfter. Konkret vil Concord Danmark pege på fire principper som EU skal overholde i den internationale proces om Financing for Development: Bring orden i eget hus:

Gennemfør EU-lovgivning som understøtter global fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling, herunder offentliggørelse af registre med information om selskabers reelle ejere ifm. revisionen af Hvidvaskningsdirektivet og at gøre land-for-land-rapporteringen, der allerede er vedtaget for banksektoren, obligatorisk for multinationale selskaber i alle sektorer.

Arbejd for at fattige partnerlandes politiske råderum til at bestemme over deres egen udvikling ikke undermineres, herunder styrkelse og implementering af FN’s principper om långivning og –tagning samt etablering af ansvarlighedsmekanismer som sikrer at offentlig og private finansielle strømme til udviklingslande støtter nationale prioriteter og demokratisk ejerskab i overensstemmelse med løfterne fra Busan-topmødet om bistandseffektivitet.

Styrk og efterlev de eksisterende udviklingsfinansieringsinstrumenter, herunder at EU-landene lever op til løfterne om at levere 0,7 % af BNI i udviklingsbistand (ODA) samt løfterne om til-

førsel af nye og additionelle midler til klimafinansiering i forbindelse med de pågående internationale forhandlinger på området.

Forebyg fremtidige finans- og gældskrises, gennem støtte til og styrkelse af FN's indsats i forhold til indførelse af retfærdige og transparente "debt work-out mechanisms" samt styrkelse af tilsynet med den finansielle sektor med henblik på udviklingslandenes deltagelse og interesser i den globale regulering af finanssektoren.

For uddybning af ovenstående henvises til CONCORD Europe, CAN og Eurodad's position på Finance for Development "Finance for Development negotiations – what the EU Should bring to the table".

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til linjen i Kommissionens meddelelse og til, at der arbejdes for en EU-linje i sagen, som - uden at være detaljeret - indeholder hovedprincipperne for EU's tilgang til udviklingsfinansiering i de kommende internationale processer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om arbejdet med at sikre sammenhæng og samtænkning i den finansiering, der skal til for at finansiere post-2015 udviklingsdagsordenen og støtter, at EU bevarer fleksibilitet i de kommende forhandlinger. Regeringen lægger vægt på, at arbejdet i OECD's Komité for Udviklingsbistand (DAC) går på en ny metode til at måle de samlede offentlige midler til udviklingsfinansiering, at der ikke i DAC er truffet nogen beslutning om en reform af bistandsdefinitionen. Regeringen lægger samtidig vægt på, at arbejdet i OECD's Komité for Udviklingsbistand (DAC), som ikke alle EU-landene er medlem af, er et bilateralt anliggende, der som sådan ikke er underlagt EU-koordination, og hvor der derfor heller ikke er forventning om en fælles EU holdning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 17. maj 2013.

2. Politikssammenhæng for udvikling

SWD (2013) 456 final

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte politikssammenhæng for udvikling og EU's arbejde med området. Arbejdet for at skabe sammenhængende politikker har siden 2005 været på EU's dagsorden, og politikssammenhæng for udvikling blev traktatfæstet med ikrafttrædelsen af Lissabon-Traktaten. I EU's nuværende program er fokus på områderne handel og finansiering; klimaændringer; fødevarerforsyningsikkerhed; migration og sikkerhed, da disse områder vurderes at have særlig stor betydning for udviklingslandene. Kommissionen udarbejder hvert andet år en rapport om EU's og medlemslandenes arbejde med sammenhængende politikker, og på baggrund af denne ventes Rådet at vedtage rådskonklusioner.

2. Baggrund

Rådet vedtog i 2005 rådskonklusioner, hvori Kommissionen anmodes om at udarbejde en rapport hvert andet år om EU og medlemslandenes arbejde med politikssammenhæng for udvikling. Kommissionen offentliggjorde den 31. oktober sin fjerde to-årige-rapport om politikssammenhæng for udvikling, som blandt andet er baseret på indberetninger fra EU's institutioner og medlemslande. Politikssammenhæng for udvikling er fæstet i Lissabon-traktaten (TEUF art. 208), der fastslår, at EU skal tage hensyn til målene for udviklings Samarbejdet i forbindelse med iværksættelse af politikker, der kan påvirke udviklingslandene.

3. Formål og indhold

Politikssammenhæng for udvikling (PCD) har været på EU's dagsorden siden udarbejdelsen af den Europæiske Konsensus for Udvikling i 2005, hvor der oprindeligt blev udvalgt 12 politikområder, der har betydning for udviklingen i udviklingslandene. På baggrund heraf udarbejdede Kommissionen et arbejdsprogram for politikssammenhæng på udviklingsområdet for 2010-2013, der fokuserer på fem områder, der vurderes at have særlig stor betydning for udviklingslandene: handel og finansiering; klimaændringer; fødevarerforsyningsikkerhed; migration og sikkerhed. Kommissionen giver i sin rapport en status for EU's institutioner og medlemslandenes fremskridt med henblik på at sikre sammenhæng i politikker, der forventes at kunne påvirke udviklingslandene positivt eller negativt inden for disse fem områder. Herudover gives en gennemgang af EU og medlemslandenes tiltag til styrkelse af overvågning og gennemførelse af processer, der understøtter politikssammenhæng. Der forventes udarbejdet et nyt arbejdsprogram for den kommende årrække.

Rådet ventes på baggrund af rapporten at lægge op til en mere fokuseret, operationel og resultatorienteret tilgang til politikssammenhæng, hvor der blandt andet fokuseres på en styrkelse af forudgående analyser af politikforslag og mere fokus på politikssammenhæng i evalueringer med henblik på at tydeliggøre resultaterne af arbejdet med politikssammenhæng for udvikling. Rådet ventes at opfordre til en styrket vidensindsamling af effekterne af EU's politikker på landeniveau, bl.a. gennem styrket dialog gennem EU's delegationer i partnerlande. Rådet forventes herudover at understrege behovet for at se fremadrettet på, hvilke områder EU kan agere som forandringsagent på baggrund af klare politiske målsætninger. Endelig ventes en drøftelse af, hvordan Rådet

fremadrettet kan arbejde mere systematisk med området, herunder ift. inddragelse af andre relevante ressortministre og -kommissærer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har været i høring i det danske civilsamfund. Følgende bemærkninger er modtaget fra Concord Danmark:

”Concord Danmark hilser Kommissionens nye, omfattende PCD-rapport velkommen, og anerkender det øgede fokus, Kommissionen har givet rapporten sammenlignet med PCD-rapporten fra 2011. Concord hilser det i øvrigt velkomment, at rapporten understreger, at EU har et særligt ansvar for, at PCD får en central placering i den nye globale post 2015-ramme for fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling.

Samtidig giver rapporten dog også anledning til bekymring for, om EU-landene har politisk vilje til at gennemføre de forpligtigelser, man har påtaget sig med hensyn til PCD. Mens rapporten viser fremskridt i anvendelse og opbyggelse af institutionelle PCD-mekanismer hos både EU's institutioner og flere medlemslande, er den meget svag, når det kommer til at adressere inkohærente politikker. De tematiske kapitler i rapporten gentager blot EU-Kommissionens hensigter med diverse politikker, men forholder sig ikke til eksisterende inkohærens, og undlader at identificere mulige udfordringer og fremtidige fokusområder. Konkrete analyser og målsætninger på politikområder såsom skat, energi, handel, fødevarerikkerhed, klima, råstoffer, etc. er nødvendige, hvis der skal skabes resultater. Denne tilgang bør danne grundlag for Kommissionens næste PCD-arbejdsprogram, som skal afløse det nuværende arbejdsprogram, der udløber ved årets udgang.

Concord Danmark er enig med Kommissionens anerkendelse af, at flere EU-lande faktisk har udviklet nationale PCD-tilgange. Men samtidig vækker det fortsat stærk bekymring, at det øgede fokus på PCD endnu ikke afspejles i medlemslandenes forhandlingspositioner i Rådet når PCD-relevante politikker inden fx skat, handel og landbrug drøftes. Concord Danmark er enig med Kommissionsrapportens konklusion omkring, at monitorering og opfølgning er det vigtigste udestående for Kommissionens kommende PCD-arbejdsprogram, men al erfaring viser, at der er behov for klare politiske målsætninger inden for arbejdsprogrammets fokusområder, hvis der skal leveres resultater. På denne baggrund fremsætter Concord følgende anbefalinger til udviklingsrådets (FAC) konklusioner på PCD-området:

1. At Kommissionen pålægges at udarbejde et stærkt, fremsynet, nyt EU PCD-arbejdsprogram med klare, realistiske og konkrete politiske målsætninger for alle fokusområder.
2. At PCD gøres til et fast dagsordenpunkt på alle Udviklingsrådsmøder, for institutionelt at sikre PCD-drøftelser i Rådet.
3. At PCD skal være en central del af en global post 2015-ramme, der skal gælde for alle lande. Ud fra en PCD-tilgang må EU konkretisere, hvordan der opstilles politikmålsætninger som EU og andre rige lande selv skal ansvarliggøres for at levere på, samt hvilke mekanismer, der skal sikre sammenhængen på tværs af de EU-politikker, der påvirker rammevilkårene for fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling.
4. At PCD-dimensionen i EU's konsekvensanalyser styrkes både kvantitativt og kvalitativt som led i den forestående del af revisionen af retningslinjerne for konsekvensanalyserne.
5. En genbekræftelse af EU-delegationernes rolle i fremme af lokal PCD-dialog med partnerlande og lokale civilsamfund.”

9. Generelle forventninger til andres landes holdninger

Der ventes at være generel opbakning til arbejdet med politiksammenhæng for udvikling. Der ventes også at være generel opbakning til, at Rådet arbejder mere systematisk med området for fremtiden. Særligt forventes en række ligesindede lande at tilskynde til, at politiksammenhæng for udvikling bliver sat på dagsordenen for Rådet (udviklingsministre) som et stående punkt med henblik på en fremadrettet diskussion af sager, der kan forventes at påvirke udviklingslandene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker stærkt op omkring EU's arbejde med politiksammenhæng for udvikling og om rådskonklusioner herom. Fra dansk side støttes en systematisk og vidensbaseret tilgang til politiksammenhæng for udvikling i EU med udgangspunkt i klare politiske målsætninger og styrket inddragelse af relevante ressortministre og –kommissærer og dialog på landeniveau. Der er ved at blive udarbejdet en dansk handlingsplan for politiksammenhæng for udvikling, der netop har fokus på EU's politikker, idet de har størst indflydelse på udviklingslandene.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 17. maj 2013.

3. Udmøntning af EU's udviklingspolitik

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet forventes at have en politisk drøftelse af status for udmøntningen af EU's udviklingspolitik, "En dagsorden for forandring" fra maj 2012. Det sker i slutfasen af programmeringen af EU's egen bistand for 2014-20 og vil være en sidste lejlighed for en ministerdrøftelse af prioriteter og samarbejdsmodaliteter, inden programmerne skal igangsættes. Danmarks linje vil være i overensstemmelse med den nye strategiske ramme for samarbejdet med EU på udviklingsområdet.

2. Baggrund

EU opdaterede i maj 2012 sin udviklingspolitik med rådskonklusionerne "En dagsorden for forandring", der er direkte forpligtende for EU's egen bistand, men også politisk retningsgivende for medlemsstaterne.

Politikken fastlægger to overordnede indsatsområder, menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse samt inklusiv og bæredygtig vækst. Herudover lægges op til øget fokus på de fattigste lande, hvor bistanden kan gøre mest gavn og en udfasning af EU's bilaterale støtte til en række mellemindkomstlande. Endelig skal effektiviteten i og resultaterne af den konkrete bistand øges, bl.a. gennem en reduktion af antallet af indsatssektorer i partnerlandene samt en øget samordning af EU's og medlemslandenes bistandsindsatser gennem fælles programmering. Dette vil også være gavnligt for EU's fælles synlighed og slagskraft i de enkelte partnerlande.

Ovenstående målsætninger er siden maj 2012 søgt fremmet ad flere spor, hvoraf det vigtigste er programmeringen af EU's egen bistand for perioden 2014-2020, da det indebærer en prioritering mellem regioner, lande, sektorer og særlige globale temaer.

Sagen har ikke været sendt i høring.

3. Formål og indhold

Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste ventes at orientere om status for udmøntningen af den nye politik, herunder særligt den igangværende programmering, med hovedvægt på prioriteringen mellem landegrupper, sektorer og globale temaer, samt om bestræbelserne for øget fællesprogrammering.

På denne baggrund forventes en drøftelse af, hvorledes medlemslandene vurderer gennemførelsen af den nye politik, herunder bestræbelserne på øget samordning, de foreløbige prioriteringer og hvilke relationer man ønsker at have til de lande, hvor den bilaterale bistand vil reduceres kraftigt eller fuldstændigt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at enkelte medlemslande vil prøve at præge programmeringen i slutfasen, herunder landeallokeringerne, særligt i forhold til fastholdelsen af tætte relationer med de lande (især i Latinamerika), hvortil den bilaterale udviklingsbistand gradvist udfases. Andre vil argumentere for, at partnerlandenes egen indsats, ikke mindst hvad angår menneskerettigheder og god regeringsførelse, belønnes i form af øget bistand. Enkelte medlemslande vil udtrykke bekymring over, hvorvidt EU vil opfylde målet om, at minimum 20 % af den samlede bistand skal gå til de sociale sektorer.

10. Regeringens generelle holdning

I overensstemmelse med Danmarks nye strategiske ramme for samarbejdet med EU på udviklingsområdet, vil regeringen tale for, at EU fastholder og udbygger sin indsats på områderne skrøbelige stater, demokrati og menneskerettigheder samt grøn vækst. Herudover er regeringen stærk tilhænger af, at bistandsindsatsen på landeniveau udarbejdes i fællesskab i størst muligt omfang.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

EU's nye udviklingspolitik, "En dagsorden for forandring", har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering på mødet den 11. november 2011 forud for Rådsmødet den 14. november 2011, den 3. maj 2012 forud for Rådsmødet den 14. maj 2012 samt den 17. maj 2013 forud for Rådsmødet den 28. maj 2013.

4. EU's politik for samtænkning (Comprehensive Approach)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Det er forventningen, at udenrigsrepræsentanten og Kommissionen kort forud for rådsmødet (udvikling) den 12. december vil udsende en fælles meddelelse om samtænkning af EU's indsætter i skrøbelige og konfliktramte stater. Styrket samtænkning har været en mærkesag for Danmark siden EU-formandskabet i 2012, og den fælles meddelelse forventes at indeholde flere elementer fra et dansk-drevet indspil til processen. Regeringen vil arbejde for, at den fælles meddelelse følges op af konkret implementering.

2. Baggrund

Med Lissabontraktatens ikrafttrædelse i 2009 blev rammen for EU's eksterne ageren styrket, bl.a. med udnævnelsen af en udenrigsrepræsentant og ikke mindst etableringen af den Fælles Udenrigstjeneste. Der er dog fortsat et betydeligt potentiale for styrkelse af de eksterne politikker gennem styrket samtænkning af EU's indsætter i skrøbelige og konfliktramte stater ift. både udenrigs- og udviklingsområdet. Det er blandt andet på denne baggrund, at udenrigsrepræsentant Ashton og Kommissionen umiddelbart forud for rådsmødet forventer at udsende en fælles meddelelse om samtænkning ("Comprehensive Approach"). Et øget fokus på samtænkning af EU's indsætter har været en dansk mærkesag siden EU-formandskabet i 2012, hvor der blev arrangeret en konference om at styrke samtænkningen af EU's indsætter ifm. krisehåndtering. Umiddelbart efter det danske EU-formandskab udarbejdede Danmark sammen med flere andre lande et papir om netop samtænkning. Det udarbejdede papir pegede på: 1) behovet for fælles analyser af EU-indsætter i tredjelande på tværs af institutioner og instrumenter; 2) behovet for stærk lokal koordination centreret omkring EU-delegationerne; 3) nødvendigheden af bedre samspil mellem særligt EU's CSDP-missioner/operationer (EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik) og EU's udviklingsamarbejde, samt 4) behovet for bedre samspil mellem EU og andre internationale aktører/organisationer. Det er blandt andet dette papir – og vedvarende pres for konkret udmøntning fra flere medlemslande, herunder Danmark - der har ansporet den fælles meddelelse fra udenrigsrepræsentanten og Kommissionen.

Spørgsmålet om øget samtænkning er en central del af de igangværende drøftelser om en styrkelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP), der også forventes på dagsordenen for Det Europæiske Råds møde den 19.-20. december 2013. Fællesmeddelelsen vil danne en del af grundlaget for drøftelsen på DER.

3. Formål og indhold

Udenrigsrepræsentanten forventes kort at præsentere den fælles meddelelse på Rådsmødet. Det vurderes ikke, at meddelelsen vil blive genstand for substansdrøftelser, da den først forventes at foreligge i dagene op til rådsmødet.

Meddelelsen forventes at konstatere, at der er behov for en mere systematisk samtænkning af EU's indsætter, fra "early warning" til langsigtede udviklingsindsætter, herunder eksempelvis fokus på udviklingen af fælles analyser som platform for EU's engagement, forebyggelse, styrket samspil mellem EU-institutionernes og medlemsstaternes indsætter samt bedre kobling mellem

kort- og langsigtede indsatser. Således forventes flere elementer fra det dansk-drevne papir indeholdt i den fælles meddelelse. I forlængelse heraf forventes meddelelsen også at bekræfte, at humanitære indsatser hviler entydigt på de humanitære principper og den Europæiske Konsensus om Humanitær Bistand.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til den fælles meddelelse blandt medlemslandene, omend enkelte lande formentlig vil give udtryk for ønske om et højere ambitionsniveau i det fremadrettede arbejde og implementeringen af den fælles meddelelse.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen går foran i arbejdet med at styrke samtænkningen af EU's indsatser og bakker op om den fælles meddelelse. Regeringen vil fortsat arbejde for at fremme samtænkning og koordinationen af alle relevante politikker på udenrigs- og udviklingsområdet både på politisk og operationelt niveau. Regeringen vil ligeledes arbejde for, at den fælles meddelelse følges op af konkret implementering.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Samtænkning ("comprehensive approach"), herunder det danske arbejde herfor, blev senest berørt i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet for udenrigsanliggender (inkl. forsvar) den 15. november 2013 vedr. dagsordenspunktet om den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der blev forelagt FEU til orientering.

5. De Store Søers Område og Den Demokratiske Republik Congo

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i De Store Søers Område med udgangspunkt i de ændrede politiske rammebetingelser, der er opstået som følge af nedkæmpelsen af oprørsgruppen M23. Dagsordenspunktet er en opfølgning på rådsdrøftelsen fra 22. juli. Formålet med drøftelsen vil være at bekræfte EU's engagement i området og bidrage til styrkelse af donorkoordinationen. Det kan ikke udelukkes, at der vedtages rådskonklusioner.

2. Baggrund

Konflikten i De Store Søers Område har hovedsageligt sit udspring i den fortsat vanskelige sikkerhedspolitiske og humanitære situation i den østlige del af DRC. Kamphandlingerne har gennem det seneste år fordrevet mere end 100.000 mennesker, hvilket har forværret den eksisterende humanitære krise i området, hvor 2.7 mio. mennesker er internt fordrevne, og 6.4 mio. mennesker har behov for nødhjælp. Mere end 450.000 flygtninge er flygtet fra DRC til nabolandene.

Det robuste mandat fra 2013 til den fredsbevarende operation, MONUSCO, har været en ”gamechanger”. Det nye offensive mandat ses således som afgørende for, at det i oktober lykkedes at trænge M23 i defensiven. M23's militære nederlag er en del af forklaringen på, at M23 d. 5. november erklærede at ville indstille sine militære operationer og i stedet søge efter politiske løsninger. Udmeldingen fra M23 er blevet hilst velkommen fra international side, samtidig med at parterne er blevet opfordret til snarest at indgå en politisk aftale. Indgåelse af en endelig politisk aftale mellem DRC og M23 trækker imidlertid ud, hvilket på det seneste har dæmpet optimismen.

EU er blandt de store donorer i DRC og yder bl.a. støtte til implementering af rammeaftalen ”Peace, Security and Cooperation Framework for the DRC and the Region”, som blev underskrevet i Addis Abeba i februar 2013 af 11 lande i regionen. EU har derudover med sine to CSDP missioner, EUSEC og EUPOL Congo støttet reformer af henholdsvis militæret og politiet.

Forud for rådsdrøftelsen har et medlemsland udarbejdet et non-paper, der understreger vigtigheden af robust opbakning til implementeringen af rammeaftalen. Non-paperet lægger bl.a. op til en drøftelse af prioritetsområder, hvor europæisk koordination kan styrkes indenfor rammen af EU's Strategi for De Store Søer. Konkret fremhæves følgende fem prioritetsområder for fremadrettet europæisk koordination:

1. Koordination af politisk dialog med lande i regionen;
2. Bekæmpelse af straffrihed, særligt indenfor seksuel vold mod kvinder og børn;
3. Sikkerhed i det østlige DRC;
4. Energi som instrument for fremme af regional udvikling og samarbejde;
5. Gennemsigtig, troværdig og bæredygtig anvendelse af naturressourcer.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte situationen i De Store Søers Område med udgangspunkt i de opridsede elementer i non-paperet. Formålet med drøftelsen vil være at bekræfte EU's engagement i området og bidrage til styrkelse af donorkoordinationen, i lyset af de muligheder der er opstået som følge af de umiddelbart positive ændringer i den politiske udvikling i området. Det kan ikke udelukkes, at der vedtages rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene ventes at kunne tilslutte sig en bekræftelse af EU's engagement i området.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side bakker man generelt op om et fortsat stort engagement fra EU's side i De Store Søers Område, herunder også EU's strategiske ramme, der støtter op om og komplimenterer rammeaftalen "Peace, Security and Cooperation Framework for the DRC and the Region".

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til skriftlig orientering den 16. juli 2013.

6. Burma/Myanmar

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Burma/Myanmar og status for EU's engagement. Rådet vedtog i juli i år et rammepapir for EU's styrkede engagement i landet i perioden frem til valget i Burma/Myanmar i 2015. På denne baggrund gennemførtes i november et højniveau-møde med fokus på fremme af reformprocessen både i den offentlige og private sektor. Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

I april 2013 vedtog EU's udenrigsministre at ophæve sanktionerne mod Burma/Myanmar (med undtagelse af våbenembargoen og embargo mod udstyr, der kan anvendes til intern undertrykkelse) i anerkendelse af de generelle fremskridt i landet.

Det er vurderingen i EU-kredsen, at Burma/Myanmars politiske- og økonomiske reformproces har skabt synlige og positive forandringer mod mere demokrati og flere reformer. Konkret har dette bl.a. udmøntet sig i den demokratiske oppositions indvalg i parlamentet i april 2012, liberaliseringer på presse- og medieområdet, indgåelse af våbenhvileaftaler med væbnede etniske grupper og vedtagelse af lovgivning som kriminaliserer tvangsarbejde. Endvidere er der indført et nyt valutakursregime og en ny investeringslov. Der forventes en økonomisk vækst i 2013 på 6,5 pct. mod gennemsnitligt 5 pct. de foregående år.

Burma/Myanmars udfordringer er dog fortsat mange og komplekse, herunder ikke mindst i forhold til at finde en løsning på de voldelige, etniske og religiøst betingede konflikter og overgreb, som især er rettet mod landets muslimske mindretal. De voldelige overgreb har vakt stærk international bekymring og medført krav til Burma/Myanmars regering om at gribe ind. Burma/Myanmars præsident Thein Sein har offentligt udtalt, at der skal sikres ophør af vold og diskrimination og skabes respekt og tolerance mellem etniske og religiøse grupperinger.

Selvom der løbende er foretaget løsladelser af politiske fanger, anslås det, at mellem 300-500 fortsat er fængslet af politiske grunde. Præsident Thein Sein har tidligere på året lovet, at alle politiske fanger vil være løsladt inden årets udgang og har følgelig nedsat en komite, som skal identificere det præcise antal politiske fanger, som fortsat er fængslet.

Etablering af en velfungerende retsstat, herunder med et kompetent og uafhængigt retsvæsen, er fortsat en akilleshæl. Hertil kommer en revision af den nugældende forfatning, der blev vedtaget under militærjuntaen, og som bl.a. sikrer militæret 25 pct. af pladserne i parlamentet, og med sigte på Aung San Suu Kyi udelukker personer, hvis ægtefælle eller børn er udenlandske statsborgere, fra at opstille til præsidentvalget.

For flertallet af befolkningen er de konkrete resultater af reformerne fortsat beskedne eller fraværende, hvilket bl.a. skyldes, at embedsapparatet fortsat er kendetegnet ved ekstrem lav kapacitet, og i vidt omfang manglende forståelse for og vilje til at omsætte politiske initiativer i praksis.

Der blev på rådsmødet i juli 2013 vedtaget rådskonklusioner, som bekræftede Rådets tilslutning til de overordnede rammer og prioriteter for EU's engagement i Burma/Myanmar frem mod valget i 2015. EU vil bl.a. i de kommende år understøtte den politiske, sociale og økonomiske udvikling med henblik på at fremme respekt for menneskerettigheder og retsstatsprincipper, fortsat demokratisering, inklusiv udvikling, fred og national forsoning.

3. Formål og indhold

Der forventes en kort drøftelse af situationen i Burma/Myanmar samt status for EU's engagement i landet. I den forbindelse forventes særligt fokus på det første EU-Burma/Myanmar høj-niveau-møde, som blev afholdt i Burma/Myanmar i november. I spidsen for EU's delegation var den høje repræsentant Cathrine Ashton samt kommissionens vice-præsident Tajani, kommissær Piebalgs (udvikling) og kommissær Cioloş (landbrug), mens Burma/Myanmar var repræsenteret ved bl.a. præsident Thein Sein, oppositionsleder Aung San Suu Kyi samt flere ministre. Herudover deltog repræsentanter for Europa-Parlamentet og civilsamfundsrepræsentanter fra både EU og Burma/Myanmar samt en større europæisk erhvervsdelegation.

Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er enighed i EU-kredsen om, at Burma/Myanmars politiske- og økonomiske reformproces har skabt synlige og positive forandringer mod mere demokrati og flere reformer. Samtidig er der enighed om, at udfordringerne fortsat er mange og komplekse, herunder ikke mindst i forhold til at finde en løsning på de voldelige, etniske og religiøst betingede konflikter. Der er også enighed om, at EU gennem sit engagement de kommende år frem mod valget i 2015 skal have fokus på at fremme en fortsat demokratisk udvikling, respekt for menneskerettigheder, retsstatsprincipper og en inklusiv økonomisk udvikling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil arbejde for, at EU – i tæt samarbejde med de demokratiske kræfter i Burma/Myanmar og andre nøgleaktører som USA, ASEAN og FN – fortsat støtter den politisk og økonomisk reformproces i Burma/Myanmar med særligt sigte på at skabe de bedste forudsæt-

ninger for afviklingen af et frit og demokratisk valg i 2015. Samtidig bør presset på Burma/Myanmars regering for yderligere reformer mod demokrati og respekt for menneskerettigheder, herunder en løsning på de etniske konflikter, opretholdes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. oktober 2013.

7. Støtte til demokratisk regeringsførelse

KOM (2013) 0403

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes uden drøftelse at vedtage rådskonklusioner om støtte til demokratisk regeringsførelse. Konklusionerne gennemgår erfaringerne fra EU's initiativ vedr. demokratisk regeringsførelse og inviterer Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste til at rapportere til Rådet i løbet af 2015.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 13. juni en meddelelse om EU's initiativ for demokratisk regeringsførelse. Initiativet har til formål at yde støtte til fremme af demokratisk regeringsførelse i EU's samarbejdslande i Afrika, Caribien og Stillehavsområdet samt inden for rammerne af EU's naboskabspolitik.

3. Formål og indhold

Rådet ventes på baggrund af Kommissionens meddelelse at vedtage rådskonklusioner, der understreger betydningen af partnerlandenes ejerskab til fremme af demokratisk regeringsførelse samt værdien af inddragelse af alle relevante aktører, herunder det civile samfund, lokale myndigheder, parlamenter og den private sektor. I den forbindelse fremhæves EU's støtte til en retlighedsbaseret tilgang til samarbejdet. Det fremhæves endvidere, at EU's medlemslandes egne erfaringer med demokratiske transitionsprocesser med fordel kunne inddrages mere i arbejdet med initiativet vedrørende regeringsførelse, samt at EU og medlemslandene skal styrke den fælles analyse af forhold af relevans for fremme af demokratisk regeringsførelse. Samtidig betones behovet for særlig opmærksomhed på situationer, hvor regeringer mangler legitimitet og/eller kapacitet på området, og hvor der er behov for forstærket samarbejde med det civile samfund, lokale myndigheder og andre regeringsuafhængige aktører.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side hilser man fokus på fremme af demokratisk regeringsførelse med en rettighedsbaseret tilgang med udgangspunkt i principperne om deltagelse, ikke-diskrimination, ansvarlighed og åbenhed velkomment.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.